بسم الله الرحمن الرحيم رب تمم قال افضل المتاخرين نصير الدين
الطوسي هذا مختصر في معرفة التقويم مشتمل على ثلثين فصلا الفصل ا
في حساب الجمل وهو على ترتيب ابجد هوز حطي الى آخره هكذا ا
ب ج د ه و ز ح ط ي ك ل م ن س ع ف ص
ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ وهذه ثمانية وعشرون اعدادا
تسعة احاد وتسعة عشرات وتسعة مئات وواحد الف وتركيب باقي
الاعداد من هذه الحروف فيقدم الاكثر على الاقل مثلا يا كب قسغد
قط واذا تضاعف عدد الالوف قدم عددها على حرف الغين هكذا
بغ قغ ظلبغغد لجغشسد ستماية وخمسة وثلثون الف الف وسبعماية
وثلاثة وثلاثون الفا وثلاثماية واربعة وستون وقس على هذا ما لا نهاية له ووضع
في كل موضع لا يكون فيه عدد صفر على هذه الصورة ٥ الفصل ب
في ايام الجمعات وهي ايام الاسابيع وعلاماتها ا الاحد ب الاثنين ج الثلثا
د الاربعاء ه الخميس و الجمعة ز السبت وقدم يجعلون علامة السبت صفرا
على هذه الصورة ٥ الفصل ج في تاريخ العرب وهو مشهور وشهوره
المحرم الصفر ربيع الاول ربيع الاخر جمادى الاول جمادى الاخر رجب شعبان
رمضان شوال ذو القعدة ذو الحجة ويعرف اوايل الشهور برؤية الهلال
ويكون عدد ايامها اما ثلاثين واما كمل وعلاماتها في التقويم علامات اعدادها
وهي اليوم الاول من الشهر بالغرة واليوم الثلاثون منه بالسلخ واذا انقضى
شهر في التقويم كتب على الحاشية من جانب اليمين اسم الشهر المستقبل
واهل الحساب يجعلون ايام شهر ثلثين وايام شهر تسعة وعشرون و

يزيدون في كل ثلثين سنة احدى عشرة مرة في اخر ذي الحجة يوما واحدا ويجوز
الكبيسة فيصير ذو الحجة ثلثين وبداية هذه التاريخ سنة هجرة النبي عليه السلام
من مكة الى مدينة الفصل د في تاريخ الروم وشهوره تشرين الاول تشرين
الاخر كانون الاول كانون الاخر شباط اذار نيسان ايار حزيران تموز اب
ايلول وايامها لاربعة اشهر وهي تشرين الاخر ونيسان وحزيران وايلول ثلثون
ثلثون وللسبعة وهي الباقية غير شباط احد وثلثون احد وثلثون وللشباط في كل
سنين متوالية ثمانية وعشرون ثمانية وعشرون واليوم الزايد هو الكبيسة وعلامات
الايام رقومها ومبداء تاريخهم من عهد اسكندر بن فيلقوس الرومي الفصل ه
في تاريخ الفرس وشهوره فروردين ماه اردبهشت ماه خرداد ماه تيره ماه
مرداد ماه شهريور ماه ابان ماه آذر ماه دي ماه بهمن ماه اسفندارمذ ماه ايام
كل شهر ثلثون ويزاد في اخر ابان ماه او في آخر اسفندارمذ ماه خمسة ايام يسمونه المسترقة
وتقدم هذه الشهور بالقديم ومبداء تاريخهم من اول ملك يزدجرد بن شهريار
اخر ملوك العجم ولذلك تسمى تاريخ يزدجردي وعلامات الايام رقوم اعدادها
وربما تسمى ايام الشهر باسماء فارسية وهي هذه اورمزد بهمن اردبهشت شهريور
اسفندارمذ خرداد مرداد دي بآذر آذر ابان خور ماه تير خرداد دي بمهر مهر سروش
رشن فروردين بهرام رام باد دين ارد اشتاد اسمان رامين ماهرسپند
انيران وهي الايام المسترقة بهذه الاسماء اشنوذ اشنوذ اسفندارمذ وهشت
هشتوشش الفصل و في تاريخ الملكي وضع في عهد السلطان جلال الدولة
ملكشاه اسماء شهوره اسماء شهور الفرس وعدد ايامها ثلثون ثلاثون ويزاد
في اخر اسفندارمذ ماه الخمسة المسترقة وفي كل اربع او خمس سنين يزاد في اخر

الخمسة يوم الكبيسة ويكون اول يوم من فروردين ماه هو اول يوم يكون
في انتصاف نهاره بلوغ الشمس في الحمل وبعضهم يجعلون اول السنة
واوايل الشهور الباقية الايام التي ينتقل فيها او في الليلة المتقدمة عليها الشمس
الى الحمل او الى ساير البروج الاثني عشر ويقيد شهور هذا التاريخ من الكبيسة
الملكشاهية وايام الجمعات مع هذه التواريخ الاربعة يوضع في التقاويم
خمسة جداول دقايق وبازاء كل يوم ما يطابقه من التواريخ بعد ان يجد اثنا عشر
ورقة بحسب شهور هذا التاريخ **الفصل ز** في الكواكب السبعة
السيارة واقلاكها وهي سبعة الزحل المشتري المريخ الشمس الزهرة عطارد
القمر كل واحد منها على فلك واقلاكها على الترتيب المذكور ابعدها من
زحل واقربها القمر وعلاماتها حروف اواخر اسمايها ويسمى الشمس والقمر
بالنيرين الشمس اعظمهما والقمر اصغرهما والباقية بالخمس المتحيرة لان لكل واحد
منها استقامة ثم وقوفا ثم رجوعا ثم وقوفا ثانيا ثم عودا الى الاستقامة ولا كوكب
للنيرين غير الاستقامة ويسمى الثلثة الاول بالعلوية والزحل والمشتري منها بالعلويين
والثلاثة الاخيرة منها بالسفلية والزهرة والعطارد بالسفليين وباقي الكواكب
التي على الاسماء غير هذه السبعة يسمى الثوابت وهي على فلك ثامن وفوقه
فلك تاسع ويسمى فلك الافلاك والفلك الاطلس وهو يحرك
الجميع من المشرق الى المغرب ولا كوكب عليه وكل واحد من السبعة يتحرك
حركة خاصة مخالفة لتلك الحركة **الفصل ح** في البروج واجزايها
قسم دور الفلك الذي يسير فيه الكواكب باثني عشر قسما ويسمى كل قسم
برجا وكذلك كل برج بثلثين قسما يسمى كل قسم درجة وتقسيم كل درجة

ستين قسما يسمى كل قسم دقيقة وكذلك تقسيم الدقيقة ستين ثانية والثانية ستين ثالثة
وهكذا الى ما نهاية له واسماء البروج بعلاماتها هذه الحمل ع الثور ا الجوزاء ب السرطان
ج الاسد د السنبلة ه الميزان و العقرب ز القوس ح الجدي ط الدلو ي الحوت
وعلاماتها للحمل والثور علامة واحدة وللجوزاء علامة الاثنين وهكذا الى الحوت
فيكون له علامة احد عشر وعلامات الدرج والدقايق علامات اعدادها ولا يزيد
عدد الدرج على ٩ ٢ لانها اذا زادت عليها صارت الثلثون برجا وايضا لا يزيد
عدد الدقايق على ٩ ٥ لانها اذا زادت عليها صارت الستون درجة ويوضع في التقاويم
بعد جداول التواريخ على الصفحة اليمنى من الاوراق الاثني عشر التي في الشهور سبعة جداول
لمواضع الكواكب السبعة السيارة لنصف نهار الايام المثبتة في جداول التواريخ فيوضع
ما لكل يوم منها في جدول بازايه ويثبت في كل جدول ثلثة اسطر اولها للبرج الذي فيه
الكواكب والثاني للدرج والثالث للدقايق وهي مقدار ما سار الكواكب من
ذلك الدرج وبدار بالنيرين ثم يورد الخمسة على ترتيب اقلاكها فاذا رايت
الاجزاء تزايد يوما فيوما كان الكوكب مستقيما واذا رايتها تناقص كان راجعا
واذا رايتها لا تتفاوت كان مقيما **الفصل ط** في مسير الكواكب **الشمس** يتم
دوره في سنة وتسير كل برج في شهر تقريبا **والقمر** يتم دوره في سبعة وعشرين يوما
وثلث يوم ويسير كل برج في اربع من يومين وانقص من ثلثة ايام **وزحل** يتم
دوره في قرب من ثلثين سنة ويسير برجا في سنتين ونصف ويرجع في كل اثني
عشر شهرا ونصف اربعة اشهر ونصف **والمشتري** يتم دوره في اثني عشر سنة
ويسير برجا في سنة ويرجع في كل ثلثة عشر شهرا واربعة اشهر **والمريخ** يتم دوره في
سنتين الا شهرا ونصفا ويقطع برجا اذا كان سريع السير في شهر ونصف ويرجع

تقريبا
ان يجيئنا

في كل سنتين وشهر ونصف تقريبا من شهرين ونصفا والزهرة تتم دوره في حدود
سنة وتقطع برجا اذا كانت سريع السير في سبعة وعشرين يوما ويكون في كل
سنة وسبعة اشهر ونصف راجع شهرا ونصفا تقريبا والعطارد تتم دوره ايضا في
حدود سنة وتقطع برجا اذا كان سريع السير مستقيما في ستة عشر يوما ويكون في
كل مايه وستة عشر يوما راجعا اثنين وعشرين يوما واما الثوابت فتتم دورها
في اربعة وعشرين الف سنة وتقطع برجا في الفي سنة ودرجة في ستة وستين سنة
تقريبا الفصل ي في الجوزهر وعرض القمر والكوكب للشمس مداره
يمر باوساط البروج ويسمى منطقة البروج وللقمر مدار آخر يقاطع مدار الشمس في
موضعين متقابلين يسميان الجوزهرين والعقدتين فيكون نصف مدار القمر
في الجانب الشمالي من مدار الشمس ونصفه من الجانب الجنوبي منه والعقدة التي
اذا جاوزها القمر صار في الشمال من مدار الشمس يسمى بالراس والتي اذا جاوزها
صار في الجنوب يسمى بالذنب وبعد القمر من مدار الشمس يسمى عرض القمر و
تعديله معا اعني بعده عن راس الحمل على توالي البروج يسمى طوله وللراس
والذنب سير معكوس كما للكواكب الرواجع يمان الدور في كل تسعة
عشر سنة والبرج في كل تسعة عشر شهرا والدرجة كل تسعة عشر يوما تقريبا ويورد
موضع الراس في التقويم بعد تقويم عطارد فيقيلت برجه ودرجته ودقيقته و
يكون موضع الذنب في البرج السابع من ذلك البرج بمثل تلك الدرج
والدقائق بعينها ولذلك لا يورد موضعه وربما يورد عرض القمر في جدول
بجنب تعديله في سطرين احدهما للدرج والثاني للدقائق ولا يزيد عرض القمر
على خمس درجات ويكون العرض في الربع الذي جاوز القمر الراس شماليا صاعدا

زايدا

زايدا وفي الربع الذي يليه الى موافاته الذنب شماليا هابطا ناقصا ويكون للمجيس
المتحيرة ايضا عروض وربما يوضع عرض كل كوكب بجنب تعديله ولا يكون
للشمس عرض لان عروض الكواكب هي بعدها عن مدار الشمس لا يزول
عن مدارها وعلامات الشمالي والجنوبي والصاعد والهابط حروف
اوايلها وعلامات الراس والذنب والزايد والناقص حروفان من اواخرها
الفصل يا في الساعات والارتفاعات تقسم اليوم بليلته على اربعة وعشرين
قسما يسمى كل قسم ساعة وتقسم كل ساعة ستين قسما ويسمى كل قسم دقيقة ويوضع
في التقويم بعد الراس بازاء كل يوم ساعات ذلك اليوم ودقائقه واذا انتقص
ذلك من اربع وعشرين ساعة بقيت ساعة الليل ودقائقها وساعات النهار
تزيد من وقت انتقال الشمس الى الجدي الى وقت انتقالها الى السرطان وتنقص
في النصف الآخر وساعات الليل بعكس ذلك فيكون لطول ايام السنة وقصر
لياليها وقت انتقال الشمس الى السرطان واقصر ايامها واطول لياليها وقت
انتقالها الى الجدي ويتساويان عند انتقالها الى الحمل والميزان ومنتهى الساعات
المذكورة هي المستويات واذا قسم كل يوم وكل ليلة باثني عشر قسما متساويه يسمى تلك
الساعة بالزمانيات والمعوجات ويزيد وينقص مقدار ساعات كل يوم
وليلة بحسب طول الايام والليالي وقصرهما واما ارتفاع الشمس فهو مقدار بعدها
عن سطح الافق النهاري بالارض التفاضل بين الظاهر والخفي من النهار بالدرج والدقائق
وغاية يكون عند انتصاف النهار ويوضع في التقويم غايته في كل يوم بعد الساعات
ولا يزيد الارتفاع على تسعين درجة ويكون زيادة الارتفاع ونقصانه مع زيادة الساعات
ونقصانها الفصل يب في نظر الكواكب وتناظر بعضها الى بعض اما النظر

فاذا اجتمع كوكبان في دقيقة واحدة من برج كان ذلك قرانهما او مقارنتهما فان
كان ذلك بين الشمس والقمر سمي اجتماعا وان كان بين الشمس واحد من المنيرين سمي احتراقا
لذلك الكوكب فاذا تساوت درج كوكبين ودقايقهما في برجين احدهما مائة
الاخر سمي ذلك تسديسا لان بينهما يكون سدس الفلك وان كان احدهما حادا
الاخر سمي تثليثا وان كان احدهما سابع الاخر سمي مقابلة ومقابلة النيرين يسمى استقبالا
وان كان احدهما في الاخر سادسة او ثامنة او ثانية عشرة لم يكن بين الكوكبين نظر
فظاهر ان لكل كوكب تسديسين وتربيعين وتثليثين من جانبيه ومقابلة واحدة
ومقارنة واحدة ويكون الجميع ثمانية انظار ولا يعتبر للراس والذنب مع الكواكب
الا المقارنة ويسمى مجاسدة ولا يكون للزهرة والعطارد مع الشمس الا الاحتراق
ولا لاحدهما مع الاخر الا القران والتسديس وذلك لانهما لا يبعدان عن
الشمس بعد ساير الكواكب اما الزهرة فلا تبعد عنها في جانبيها اكثر من سبع
واربعين درجة واما العطارد فلا تبعد عنها في جانبيها اكثر من سبع وعشرين درجة
والكوكب اذا كان متوجها الى احد الانظار كان متصلا واذا زال عنه كان منفصلا
ويثبت منذ الانظار للكواكب غير القمر على حاشية التقويم من جانب اليمين
ويسمى بالاتصالات الكلية ويثبت هناك اوايل الشهور والايام المشهورة
من كل تاريخ وتحولات الكواكب من البروج الى البروج واما الاتصالات والانفصالات
فعلى وجهين احدهما بين كوكبين يكونان في جزئين متساويين في طول النهار اعني
من جزئين عن جنبي اول السرطان والجدي متساويين البعد عنه مثلا يكون
احدهما في عشرين درجة من الثور والاخر في عشر درجات من الاسد فان
بعد كل واحد منهما اما عن اول السرطان فبرج وعشر درجات واما عن اول

الجدي فاربعة بروج وعشرون درجة والثاني يكون بين كوكبين في جزئين متساويين
في المطالع اعني في جزئين عن جنبي اول الحمل والميزان متساويين البعد عنه كما يكون احدهما
في عشرين درجة من الحمل والاخر في عشر درجات من الحوت فان بعد كل واحد
منهما عن اول الحمل عشرون درجة وعن اول الميزان خمسة بروج وعشر درجات
وبين التناظرات مع الاتصالات الكلية وعلامات الانظار ما يكتب معها
منذ المقارنة والقران حـ التسديس س التربيع ع التثليث ث المقابلة و
الاستقبال ب الاجتماع ج الاحتراق ق المجاسدة ح التناظر ط التحويل ي النهار
والليل ك النقص في مدارجات القمر بالكواكب واتصالاته وساير احواله يبداء
في الصفحة التي عن جانب اليسار لكل شهر باعادة ايام الاسابيع وايام شهر العربي
اما باسمايها او بعلاماتها في جدولين ومحل القمر اعني البروج الذي يحل فيه القمر ويكون
في نصف نهار ذلك اليوم فيه في جدول ثالث وساعات انتقاله من ذلك البرج
الى ذلك البرج بالرقوم وعلامة نهار الاستقبال وليلته في جدول رابع ثم يوضع نظر
الى الكواكب الستة الباقية في ستة جداول متواليه يبداء بالشمس ثم مورد الخمسة المتحيرة
على الترتيب ويقع بازاء كل يوم يقع فيه او في الليلة التي تليه اتصال علامة ذلك الاتصال
وعدد ساعاته ورقم النهار او الليل وبقي بازاء كل يوم لا يقع فيه ولا في الليلة
التي تليه اتصال من الجداول الستة خاليا ويسمى منذ الاتصالات بمزاحمات
القمر للكواكب لمزاحمته لها ويوضع على الصفحة اليمنى عن يمين الاتصالات الكلية
جدول وقتي يثبت فيه الاجتماع والاستقبال الواقعان في ذلك الشهر و
يعين فيه ايامهما وليالهما والساعات الماضية من اي واحد منهما اتفق الاتصال
فيه ويثبت برج الطالع والعاشر بدرجاتهما ودقايقهما والطالع هو الجزء من الفلك

الذي يطلع من الافق الشرقي في ذلك الوقت والعاشر هو الجزء الذي يكون
في ذلك الوقت على وسط السماء بين المشرق والمغرب ويثبت ايضا الجزء وهو
البرج والدرجة والدقيقة التي يقع فيها الاجتماع والتي يكون الشمس فيها في الاستقبالات
النهارية والقمر فيها في الاستقبالات الليلية وتثبت الحالات اما في جدول مفرد
واما في اثناء جداول المزاجات بلون تميز عن لون المزاجات والحالات
خمسة اولها مجاسدة القمر مع الراس وثانيها مجاسدته مع الذنب وثالثها
وصوله الى اول درجة شرفه ورابعها وصوله الى اول درجة هبوطه وخامسها وصوله
الى اول درجة هبوط الشمس وهو اول الطريقة المحترقة الطريقة المحترقة هي درجها
هبوطي النيرين مع ما بينهما من الدرجات ومجموعها بقدر نصف برج وسياتي
ذكر مواضع الاشراف والهبوطات وقوم يضيفون اليها حالتين اخريين احديهما
وصول القمر الى موضع يبقى البعد بينه وبين الشمس اثني عشرة درجة وهو مبدا ورود
تحت الشعاع وثانيهما مجاسدته مع الكيد وهو كوكب نحس زعموا انه يشبه معكوسا
كالراس والذنب فيتم دوره في مائة واربعة واربعين سنة وتقطع برجا اثنا عشر
سنة وليس لذلك الكوكب على الفلك اثر مراى فهذه الحالات تثبت
في التقويم علاماتها وساعاتها وليالها وهذه علاماتها مع الراس س مع الذنب ب
في الشرف ف في الهبوط ط في الطريقة المحترقة ق مع الكيد د تحت الشعاع
تحت الفصل يد في منازل القمر وهي ثمانية وعشرون وهذه اسمائها
الشرطين البطين الثريا الدبران الهقعة الهنعة الذراع النثرة الطرفة الجبهة
الزبرة الصرفة العواء السماك الغفر الزبانا الاكليل القلب الشولة النعائم البلدة
سعد الذابح سعد بلع سعد السعود سعد الاخبية الفرغ المقدم الفرغ المؤخر الرشا

ويسقط

ويسقط منها النطاح السعد والفرغ تحقيقا فالقمر يكون كل يوم في منزل ويثبت
بازاء كل يوم المنزل الذي يكون القمر فيه في نصف نهار ذلك اليوم في جدول
بعد المزاجات وربما يزيد سير القمر على مقدار كل منزل فيطوي منزل لم يواقه
القمر في نصف النهار المتقدم وجاوزه في نصف النهار المتاخر وايضا
ربما ينقص سير القمر عنه فيكون منزل يكون القمر في اوله في نصف النهار المتقدم
في آخره في نصف النهار المتاخر وربما يوضع جدول بجنب الجدول منازل
القمر ويثبت فيه ارقام ساعات انتقاله من منزل الى منزل وعلامة النهار
والليل الذي يقع فيه ولكون الدور منقسما بالبروج الاثني عشر وبالمنازل الثمانية
والعشرين فيكون اذا قسط كل برج من المنازل منزلين وثلث منزل و
الشمس تقطعها جميعا في مدة السنة فاذا جاوزت منزلا ظهر ذلك قبل طلوع
الشمس فيكتب بازاء ذلك اليوم طلوع ذلك المنزل في اثناء اتصالات
الكلية ومع طلوع كل منزل يكون سقوط الخامس عشر منه وسورقيه فصل
في ظهور الكواكب واختفائها وسائر احوالها العلوية يختفي في المغرب
قبل احتراقها بايام ويظهر في المشرق بعده بايام ويكون احتراقها في وسط
ايام استقامتها ومقابلة الشمس اياها في وسط ايام رجوعها فيما بين ثلثي
الشمس والسفليان يحترقان في وسط رجوعهما واستقامتهما فيختفيان في
المغرب في اوايل رجوعهما ويظهران في المشرق في اواخرهما ويختفيان
في المشرق قبل احتراقهما الذي في وسط استقامتهما ويظهران في المغرب
بعده ويثبت جميع ذلك في التقاويم التامة على الحاشية في اثناء الاتصالات
الكلية واما ادوية الاهلة وجهاتها واحوالها فيورد في صفحة مفردة غير الاوراق

الاثنى عشر وربما يورد احوال مسيرات الكواكب فيعلم لسرعتها اي لزيادة
سيرها على الوسط يد ولابطائها اي نقصانه منه قص وليسيرها الاوسط سط ولا
قامتها م ولاستقامتها مس ولرجعتها جع ايضا لكل كوكب اربع نطاقات
في فلك الاوج واربع في فلك التدوير فعلم النطاق الاول الاوجي
فاج ولثانيه فيج والثالثه فجح والرابعه فوج وللنطاق الاول للتدويري
فار ولثانيه فير والثالثه فجر والرابعه فدر ولا يكون للشمس نطاقات
تدويريه الفصل يو في بعاما يورد في التقويمات يورد في الاوراق
الاثنى عشر بازاء كل يوم ما يصلح له ذلك اليوم بلو الليلة من الاعمال
وما يجب ان يحترز فيهما عنه وسيورد ذلك فيما بعد على الاجمال و
يوضع قبل الشهور الاثنى عشر طالع السنه وزايجته ومواقع الكواكب
في البروج وقت التحويل فيها ودرجات البيوت الاثنى عشر ومواضع
السهام وهي دلايل الاشياء المخصوصه يوجد من مواقع الكواكب في البيوت
واقواها سهم الغيب وسهم السعادة وثيب قبل وضع الزايجه وقت تحويل
السنه ومؤامرة استخراجه وربما يورد طالع الفصول والاجتماعات و
الاستيبالات خصوصا المتقدمه على الفصول الاربعه في زايجات منفرده
ويورد في اخر التقويم الخسوف والكسوف الواقعان في السنه ان امكن
وقوعهما فيها وبعض اوقاتهما وطوالعهما ومتعلق بهما واما ساير ما يورد في
اوايل التقاويم من التواريخ والاحكام والزوايد فمستغنى عن البيان لوضوحه
فهذا ما اوردنا ايراده ولنذكر طرفا مما يحتاج الناظر في التقويم الى معرفته
الفصل ين في بيوت الكواكب ودبالاتها الجدي والدلو بيتا زحل

والقوس والحوت بيتا المشتري والحمل والعقرب بيتا المريخ والثور و
الميزان بيتا الزهره والجوزاء والسنبله بيتا عطارد والسرطان بيت القمر و
الاسد بيت الشمس ومقابل بيت كل كوكب وباله فبيتا النيرين وبا لا
زحل وبيتاه وبالاسما وبيتا المشتري وبالا عطارد وبيتاه وبالا المشتري و
بيتا المريخ وبالا الزهره وبيتاها وبالا المريخ وليس للراس والذنب بيت ولا
وبال الفصل يج في اشراف الكواكب وهبوطاتها شرف الشمس في الدرجه
التاسعه عشر من الحمل وشرف القمر في الدرجه الثالث من الثور وشرف
زحل في الحاديه والعشرين من الميزان وشرف المشتري في الخامسه
عشر من السرطان وشرف المريخ في الثامنه والعشرين من الجدي وشرف
الزهره في السابع والعشرين من الحوت وشرف عطارد في الخامسه
عشر من السنبله وشرف الراس في الثالثه من الجوزاء وشرف الذنب
في الثالثه من القوس وبيوت الشرف بجملتها شرف الا ان تلك الدرجه
اقوى وما دام الكواكب متوجها اليها يكون قوه في الازدياد واذا جاوز بمقدار
الاستقامه وهبوط كل كوكب تقابل شرفه ودرجاتها واحده وحال الهبوط
كحال الشرف وقد ذكرنا ان الطريقه المخترعه ما بين هبوطي النيرين فهي
من اول الدرجه التاسعه عشر من الميزان الى اول الدرجه الرابعه من
العقرب الفصل يط في المثلثات واربابها الحمل والاسد والقوس
هي المثلثه الناريه واربابها بالنهار الشمس والمشتري وزحل وبالليله تقدم
المشتري على الشمس والثور والسنبله والجدي هي المثلثه الارضيه واربابها
بالنهار الزهره والقمر والمريخ وبالليله تقدم القمر على الزهره والجوزاء والميزان

والدلوي المثلثة الهوائية وارباباها بالنهار زحل وعطارد والمشتري وبالليلة تقدم
عطارد على زحل والسرطان والعقرب والحوت هي المثلثة المائية وارباباها
بالنهار الزهرة والمريخ والقمر وبالليلة تقدم المريخ على الزهرة في حدود
الكواكب وارباباها الكل كوكب من المتحيرة درجات مقدرة في كل برج
هي حدود والامم فيها خلاف واشهر الحدود حدود المصريين وقد وضعناها
في جدول وهي منذ ساص صحيح ساص صحيح

حمل	مشتري د	زهرة د	عطارد د	مريخ ه	زحل د
ثور	زهرة ح	عطارد د	مشتري ح	زحل د	مريخ ح
جوزا	عطارد د	مشتري د	زهرة ه	مريخ ز	زحل د
سرطان	مريخ ز	زهرة د	عطارد د	مشتري د	زحل ح
اسد	مشتري د	زهرة ه	زحل ز	عطارد د	مريخ د
سنبلة	عطارد د	زهرة ح	مشتري ح	مريخ د	زحل ب
ميزان	زحل د	عطارد ح	مشتري د	زهرة د	مريخ ب
عقرب	مريخ د	زهرة ح	عطارد د	مشتري ه	زحل د
قوس	مشتري ب	زهرة ه	عطارد ح	زحل ه	مريخ ح
جدي	عطارد د	مشتري د	زهرة د	زحل ح	مريخ ح
دلو	عطارد د	زهرة د	مشتري د	مريخ ه	زحل ه
حوت	زهرة ب	مشتري ح	عطارد ح	مريخ ط	زحل ب

الفصل ٥
في وجوه الكواكب
وغيرها من الخطوط
اما الوجوه فهي ان
يقسم كل برج ثلثة
اثلاث ويبدا
من الحمل فيعطى
الثلث الاول
منه للمريخ والثلث
الثاني للذي دونه
في العلك وهو
الشمس والثالث للتي يليها وهي الزهرة والثلث الاول من الثور
للذي دونها وهو عطارد والثاني للذي دونه وهو القمر والثالث للذي
فوق الكل وهو زحل ثم يبدا بالجوزا والمشتري وهكذا الى ان يتم البروج

فيكون الوجه الاخر من الحوت للمريخ وتوالي له وجهان لكون اول الحمل ايضا وجها
له ويسمى الوجه صورة ايضا وربما تقسم البروج بالاثلاث فيعطى الثلث الاول
لصاحب البرج والثاني لصاحب البرج الذي يليه من مثلثه والثالث
لصاحب البرج من مثلثه مثلا اول الحمل للمريخ وهو صاحبه ووسطه
للشمس وهو صاحب الاسد واخره للمشتري وهو صاحب القوس وهكذا
الى البروج الاخرى ويسمى هذه القسمة بالدريجان وايضا ربما يقسم البروج بالاسباع
ويعطى السبع الاول من الحمل للمريخ وهو صاحبه والثاني لصاحب البرج
الذي يلي الحمل اعني الزهرة والثالث لصاحب الجوزاء وهو عطارد والى ان
يتم الحمل ثم يبدا بالثور ويكون اوله لصاحب الجدي وهو زحل وثانيه لصاحب
الدلو وهو ايضا زحل وثالثه لصاحب الحوت وهو المشتري ورابعه لصاحب
الحمل وهو المريخ وهكذا الى اخر البروج ويلزم ان يكون اقسام المثلثات
متحدة مثلا صاحب اول الثور والسنبلة والجدي ثلثها زحل ويسمى هذه
القسمة بالنهبهر وايضا ربما يقسم البرج باثني عشر قسما فيعطى الاول لصاحب
البرج الثاني والثاني لصاحب البرج الذي يليه الى الاقسام الاثني عشر و
يسمى الاثني عشرية واذا كوكب او دليل في برج وقد قطع منه درجات و
دقائق يعطى لذلك البرج من درجاته درجتان ونصف درجة ودرجتان و
نصف الذي يليه الى ان يبقى اقل من نصيب برج فيعطى كل درجة
من الباقي لاثني عشر دقيقة بحسب انتهى الحساب قالوا ان اثني عشرة
ذلك الكوكب او الدليل مثلا كوكب في اثني عشر درجة وثلثي
درجة من الثور يعطى من هذه الدرجات والدقائق عشر درجات

لاربعة بروج هي الثور والجوزاء والسرطان والاسد وثنتي درجة وثلثان فيعطي
الدرجة اثنتي عشرة درجة والثلثان ثمانية درجات ويكون الجميع عشرين
درجة فيكون موضع اثني عشر به ذلك الكوكب في عشرين درجة من السنبلة
وعلى هذا القياس **الفصل كب** في اوجات الكواكب وحضيضاتها
اوجات الشمس والقمر منتقل في كل الف سنة من برج الى برج وسير في كل سنة
وستين سنة شمسية درجة وحضيضاتها يكون متقابلة لاوجاتها الا في عطارد فاوج
زحل في هذا التاريخ وهو ٦٥٨ من الهجرة في عاشر القوس واوج المشتري
في الدرجة الاخيرة من السنبلة واوج المريخ من السكليع عشرين من الاسد واوج
الشمس في الثامنة والعشرين من الجوزاء واوج الزهرة في الثامنة عشرين من
الجوزاء واوج عطارد في اول عقرب ومقابلاتها بين الدرجة حضيضها
ولعطارد حضيضان وهما في ثلثي اوجه هذا بالزيج الشامي وفي الزيجات
فيه اختلاف واما القمر فيكون في الاوج عند الاجتماع والاستقبال وفي
الحضيض في تربيع الشمس **الفصل كج** في احوال البروج والحمل والثور
والجوزاء **بروج** الربيع والسرطان والاسد والسنبلة **بروج** الصيف
والميزان والعقرب والقوس **بروج** الخريف والجدي والدلو والحوت
بروج الشتاء وبروج اوايل الفصول منقلبة وهي الحمل والسرطان والميزان
والجدي وبروج اواسطها ثابتة وهي الثور والاسد والعقرب والدلو وبروج
اواخرها ذو جسدين وهي الجوزاء والسنبلة والقوس والحوت وبروج الربيع
والصيف شمالية وبروج الخريف والشتاء جنوبية واما المثلثات فقد
سبق ذكرها والمثلثة النارية والهوائية فذكره نهارية والارضية والمائية ليلية

وبروج الربيع والشتاء معوجة الطلوع وبروج الصيف والخريف مستقيمة
الطلوع **الفصل كد** في احوال الكواكب زحل والمريخ نحسان اكبر بهما زحل و
المشتري والزهرة سعدان اكبرهما المشتري وعطارد سعد مع السعود نحس مع النحوس
والميزان سعدان من التثليث والتسديس نحسان من المقابلة والتربيع
والمقارنة والراس سعد والذنب والكيد نحسان وايضا العلوية والشمس ذكور
والزهرة والقمر انثيان وكل ذكر نهاري الا المريخ والمريخ وكل انثى ليلية وزحل بارد
يابس والمريخ والشمس حاران يابسان والمشتري والزهرة حاران رطبان
باعتدال والقمر بارد رطب وعطارد مع كل كوكب باخذ طبيعته وخاصيته
الفصل كه في البيوت الاثني عشر البيت الذي يطلع من المشرق في
كل وقت هو الطالع وهو بيت الحيوة والنفس والجسد والعمر ومبدا امره وسلوكه الثاني
بيت المال والمعاش والاعوان ثم الثالث وهو بيت الاخوة والاقرباء
والتحويل من موضع الى موضع ثم الرابع وهو وتد الارض وبيت الآباء والاملاك
وعواقب الامور ثم الخامس وهو بيت الاولاد والافراح والهدايا والرسل ثم
السادس وهو بيت العبيد والخدم والامراض والدواب الصغار ثم السابع وهو
وتد الغارب بيت الطالع وبيت الازواج والشركاء والعداوة ثم الثامن وهو
بيت الخوف والموت والمواريث والمكنات ثم التاسع وهو بيت
السفر والعلم والدين ثم العاشر وهو وسط السماء وبيت العمل والسلطان ثم
الحادي عشر وهو بيت الرجاء والاصدقاء والسعادات ثم الثاني عشر وهو بيت
الاعداء والشناء والدواب الكبار وكل بيت درجة ودقيقة من برج واحد
ذلك البيت من خمس درجات قبل ذلك الجزء الى خمس درجات

قبل حذو البيت الذي يليه والطالع والعاشر والسابع والرابع اوتاد والحادي عشر
والخامس والثاني والثامن يليه الاوتاد والتاسع والثالث والسادس
والثاني عشر زائله عنها والساقط من الطالع هي الثاني عشر والسادس والثامن و
الثاني واقوى البيوت الطالع والعاشر ثم السابع ثم الرابع ثم الحادي عشر ثم الخامس
ثم التاسع ثم الثالث ثم الثاني ثم الثامن واضعفها الثاني عشر والسادس
لكونهما زائلين ساقطين **الفصل كو** في افراح الكواكب وما يشبهها فرح
زحل في الثاني عشر وفرح المريخ في السادس وفرح المشتري في الحادي عشر
وفرح الزهرة في الخامس وفرح الشمس في التاسع وفرح القمر في الثالث و
فرح عطارد في الطالع ومقابل الفرح يسمى ترحا وآفة والكوكب النهاري بالنهار
فوق الارض وبالليل تحتها والليلي بالعكس يكون في حذوه وايضا الكواكب
الذكر في الرابع المذكر وهو الذي بين العاشر والطالع او الربع الذي تقابله له قوة
الكوكب الانثى في الربع المؤنث له قوة وكذلك الكوكب الذكر في البيوت
المذكر وهي التي اعدادها فرده كالطالع والثالث والخامس والمؤنث في
البيوت المؤنثة وهي الباقية له قوة **الفصل كز** في احوال الانظار التثليث
والتسديس نظر المودة واقواهما التثليث والمقابلة والتربيع نظر المنصفة واقواهما
المقابلة ونظر الصداقة الى السعود محمود ونظر العداوة عنها غير مذموم ونظر العداوة
الى النحوس مكروه ونظر الصداقة اليها ليس بذلك الكراهة والمقارنة والمجاسدة
مع السعود اتم في السعادة وقع النحوس اشد في النحوسة والتناظر بقوم مقام
النظر وحد النظر لكل كوكب يسمى حرمه وحرمة العلويين تسع درج قدامهما وتسع
درج خلفهما وحرم السفليين سبع درج من جانبيهما وحرم المريخ ثمان درج

كذلك وحرم الشمس خمس عشرة درجة وحرم القمر اثنا عشر درجة كذلك ويقرب
من ذلك حد الراس والذنب ويقوى الاتصال عندما يكون بين الكوكبين نصفا مسهما
ثم اذا صار بعد نصف اقلهما مما يبلغ النهاية وقس عليه الانفصال والقمر اذا
انتقل الى برج ولم يكن متصلا بكوكب لكنه سيتصل فيه يكون بعيد الاتصال واذا ابصر
ولم يتصل فيه بكوكب آخر يكون خالي السير واذا لم ينظر فيه الى كوكب اصلا كان وحشي
السير **الفصل كح** في مدلولات الكواكب السبع زحل كوكب المشايخ و
الدهاقين وارباب البيوتات القديمة والمشتري كوكب القضاة والاشراف
واصحاب المناصب والمريخ كوكب المتحدين واصحاب الاسلحة والاشراك
واللصوص والشمس كوكب الملوك والعظماء واصحاب الامر والنهي والزهرة
كوكب النساء والخدام واهل الطرب والعاشرين وعطارد كوكب الكتاب
واصحاب الدواوين والعلماء والاذكياء والقمر كوكب الرسل والبرد والعيون و
الفصل كط في احوال الايام اذا كان القمر ناظرا الى السعود كان صالحا للامور
فان كان الى المشتري من برج متقلب كان صالحا للتجارة والبيع والشرى ومن برج
ثابت لدخول البلد وتاسيس الامور الثابتة ومن برج ذي جسدين للسفر و
ان كان الى الزهرة من برج متقلب كان صالحا للبس الجدد ومن برج ثابت
للزفاف ومن برج ذي جسدين للتزويج والشركة وان كان ناظرا الى النحوس نظر
عداوة فلا يصلح الا للشر والتخريب وقتل السباع وان كان نظر الصداقة وكان الى
زحل من البروج الارضية صلح للعمارات والزراعات ومن البروج المائية نحو
الانهار والقنوات ومن البروج الثابتة لبناء المدن والقلاع وان كان الى المريخ
من البروج المنقلبة صلح للفروسية وضرب الصولجان ومن البروج الثابتة لبعثة

العساكر ومن ذوات الاجساد لاصلاح الاسلحة وان كان ناظرا الى الشمس نظر
صداقة من البروج المنقلبة صلح للسفر والدخول على الملوك ومن البروج الثابتة
لدخول البلد وابتداء الاعمال السلطانية ومن بروج ذوات الاجساد لسائر الاعمال
ومن البروج النارية لاحداث الحلى وعمل الصباغة وان كان ناظرا نظر عداوة فلا خير
فيه الا انه ان كان في الاجتماع حسن الحال صلح لاخفاء الاسرار وكتم الاشياء وان
كان في الاستقبال كذلك صلح لضد ذلك وان كان ناظرا الى عطارد وعطارد
مسعود كان اتصاله الى السعود ويصلح ايضا للتعليم والكتاب والبحث والمجادلة
وان كان منحوسا فلا خير فيه وبالجملة اتصال القمر الى كل كوكب اتصالا حسنا يصلح
للامور المنسوبة الى ذلك الكوكب والقمر مع الذنب والكيد وبين النحسين
ووحشي السير وفي الطريقة المحترقة وحال السير وخصوصا اذا كان منحرفا من نحسين
لا يصلح لايداء الاعمال **الفصل** في اصول يحتاج اليه في الاختيارات
الجزئية يجب صلاح القمر وصاحب بيته في الاختيارات الجزئية وصلاح حال الكواكب
الذي ينسب اليه العمل المطلوب وصلاح طالع الوقت وصاحبه وصلاح حال البيت
الذي ينسب اليها العمل وصلاح حال صاحبه وصلاح حال البيوت موقوفا من
النحوس ونظر السعود اليها وصلاح حال الكواكب موقوفا الذاتية وهي كونها في
البيت او الشرف او المثلثة او الحد او الوجه والربع الذي يسير فيه الى الاوج
او صعودها في الشمال او كونها مستقيم السير زائدا او العرضية وهي كونها في الاوتاد
ومايلها او ناظرا بالطالع او في فرحها او حرها او يكون في البيت الذي يكون
موافقا لطبعها او يكون مسعودة وهي اتصال بالسعود بالنظر او التشاطر وفساد
حالها باضداد ذلك مثل الوبال والهبوط والحضيض والرجوع والاحتراق

والكون في البيوت الزايلة والترح والمحاربة بالنحوس وامثال ذلك و
السعد القوي يزيد في الخير والضعف يبعض فيه والنحس القوي يكف عن الشر
والضعف يزيد فيه وينبغي ان يختار للاعمال المنقلبة البروج المنقلبة والثابتة
الثابتة واتصال القمر بالكوكب المناسب لذلك العمل مثلا للبس الجدد وكون
القمر في برج غير ثابت متصلا بالزهرة وللسفر في برج غير ثابت ارضي ان
السفر في البر او مائي ان كان في البحر متصلا بسعد ومنصرفا عنه والتاسع والسابع
مسعودين وللتعليم في برج الهي هو واحد البروج الهوائية والسنبلة والنصف
الاول القوس مترجيا بعطارد وامتزاجا محمودا وللاستحمام كونه في بيوت المريخ
والمشتري وللفصد كونه في برج نارى او هوائي صالح الحال وللتحدر كونه في الجوزاء
وللبناء كونه صاعدا شماليا في برج ثابت او ذي جسدين وزحل والرابع صالحين
وللاعمال السلطانية كونه في الشرف او في بيت الشمس ناظرا الى الشمس
نظر مودة وللتجارة كونه في البروج منقلب بالمشتري وعطارد والبيع والشرى
كونه في برج منقلب منصرفا من سعد البيع ومتصلا الى سعد الشرى وللتصرف في
هذا المختصر لهذا القدر ويرجع من يراد الزيادة عليه الى الكتب المؤلفة في هذا
الفن تمت

بازای و دلم را زجدای
ازجگر فراق و مبتلای رهان
ز قدرت مرا بی تو کم و ملی نیست
بازای و ز دیده بروای برهان

بسم الله الرحمن الرحیم رب تمم بالخیر الحمد لله رب العالمین
والصلوة علی رسوله محمد واله اجمعین این مختصریست در علم نجوم که یاد کرده
می شود برای آنکه مبتدیان را از آن فایده باشد و این کتاب مشتمل است
بر دو قسم قسم اول در علم هیئة و نجوم و آن مشتمل است بر دوازده باب
قسم دوم قسم دوم در اختیارات کارها و این مشتمل است بر دو باب قسم
اول در علم هیئة و نجوم باب اول در عدد افلاک بدانک
فلک اول فلک قمر است و ۲ فلک عطارد ۳ فلک زهره ۴ فلک
شمس ۵ فلک مریخ ۶ فلک مشتری ۷ فلک زحل و بالای این
هفت فلک دو فلک دیگر است یکی را فلک البروج خوانند و فلک
الثوابت نیز گویند و جملهٔ ستارگان بیرون ازین هفت گانه درین فلک اند
و دیگر را که بالای همه است او را فلک اطلس خوانند زیرا که در وی هیچ کوکب
نیست و فلک الافلاک نیز خوانند سبب آنک جملهٔ افلاک در شکم وی اند
فلک البروج را بدوازده قسمت کرده اند و هر قسمی را برجی خوانند ۱ ۲ ۳
۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ و علامت بروج و کواکب
در تعاویم برین صورت نویسند که نوشته شد پس هر برجی را سی قسمت کرده
اند هر یکی را درجه خوانند پس جملهٔ فلک سیصد و شصت درجه باشد و هر درجه
را شصت قسمت کرده اند هر یکی را دقیقه خوانند و هر دقیقه را شصت
قسمت کرده اند و آنرا ثانیه خوانند همچنین تا عواشر و از سیر آفتاب در فلک
البروج فصول سال پدید آید چون آفتاب باول حمل رسد اول فصل بهار
بود و چون باول سرطان آید اول فصل تابستان بود و چون باول میزان

رسد

رسد اول فصل پاییز بود و چون باول جدی رسد اول فصل زمستان بود و ما
صورت افلاک تسعه و آنچه در وی است در یک جدول پدید کردیم تا چون
مبتدی در وی نگاه کند دانستن آن بر وی آسان شود والله الهادی للصواب

باب دوم در بیان حرکات
افلاک و کواکب سبعه و رأس و ذنب بدانک حرکات افلاک
دو قسم است حرکتی است از مشرق بمغرب و حرکتی است از مغرب
بمشرق چه فلک الافلاک به شبانروزی یک دور بکند از مشرق بمغرب و بسبب
گردش وی جملهٔ افلاک که در شکم وی است بگردند و فلک البروج نسبت
با افلاک دیگر ساکن است و آن هفت فلک دیگر حرکت کنند از مغرب

بمشرق هر یکی حرکتی جداگانه کند در مدتی معین یک دور بکند و در هر برجی روزی
چند معدود بماند پس بهر برجی دیگر شود پس هر کدام که روش وی سبکتر بود
او را سریع السیر خوانند و آنرا که روش وی دیرتر بود او را بطی السیر خوانند و
سریع کواکب از سیر ماه سریع ترست که بهر بیست و هشت روز یک دور
کند و در هر برجی دو روز و نیم بماند بتقریب و سیر آفتاب و زهره و عطارد بهم
نزدیک است عطارد از آفتاب پیش از بیست و پنج درجه دور نشود و زهره از
آفتاب پیش از چهل و پنج درجه دور نشود و آفتاب فلک را یک سال قطع
کند و در هر برج یک ماه بماند و حساب سال و ماه فارسی بر سیر آفتابست
و مریخ بهر دو سال فلک را قطع کند بتقریب و هر وقت که مستقیم بود در برجی
چهل و پنج روز اقل و اکثر متمام کند اما چون راجع شود ممکن است که هفت
ماه در یک برج بماند و مشتری بهر دوازده سال فلک را قطع کند و اندر
هر برجی سالی متمام کند و زحل بهر سی سال فلک را قطع کند و در هر برجی دو سال و نیم
متمام کند و بدانک در هر فلک قمر دو دایره است بزرگ و در رو نقطه
نزدیک یکدیگر افتاده اند و یکدیگر را قطع کرده یکی را عقده راس خوانند و دیگر را
عقده ذنب و راس آنست که چون ماه آنجا رسد او را عرض نبود و عرض وی
در جنوب ابتدا کند و این هر دو نقطه پیوسته متقابل هم باشند و روش ایشان هر دو
از مشرق بمغرب بود هر روز سه دقیقه روش هر دو یکسان پس هر کجا راس بود
ذنب در مقابل و راس را جوزهر
گویند و این است شکل جوزهر

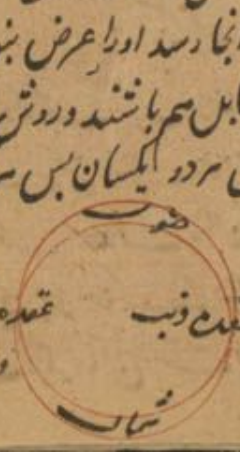

باب سیم در طبایع کواکب سبعه

و سعد و نحس و دلایل هر یکی بر احوال و امور آفتاب طبیعت او گرم و خشکست
دلالت کند بر پادشاهان و بر هر کاری که ظاهر بود که آنرا تقهر و غلبه باز خوانند و سعدست
از تثلیث و تسدیس و نحس است از تربیع و مقارنه ماه سرد و تر است خبرها را
بگرداند تیزی و بسبب تری نکند و دلالت بر خبرها و صاحب خبران و پیکان
و بکشتن کارها و زود زایل شدن و هر آنکه که بسعدی پیوندد و قوی حال بود سعد
چون بنحسی پیوندد و ضعیف حال بود نحس است و از نظر دوستی سعدست و از نظر
دشمنی نحس زحل سرد و خشک است و نحس بزرگست دلیل کند بر زمینها و اطلاق
بزرگان و سالاران و حصیان و درویشان و بخیلان و بدگمانان و مدبران و محزونان
و دلالت کند بر کندن جویها و آبها اوردن و کشت کردن و هر کاری که از آن تعبی
و رنج باشد و دلیلست بر کبر و مکر و کین اندیشی و سود ارغم بستن و زندان و رنج و
عقوبتها و بیماری و دشمنی افکندن میان مردمان مشتری گرم و ترست و سعد
دلیل کند بر قاضیان و عدول و پیران و زاهدان و عدل و انصاف و امانت و دیانت
و نگاه داشتن و نیکوی ورزیدن و دلیلست بر فخری و نام بلند و جاه و منزلت
بزرگ و دلیل کند بر وزیران و رئیسان و شریفان و مال بسیار و ذخایر و تخت
و تاج و جواهر و دلیلست بر مودت میان مردم مریخ گرم و خشکست و
سوزنده و دلالت کند بر دزدان و عیاران و حداوندان جنگ و عربده و
کشتن و سوختن و لشکر و بندگان و خدمت کاران و خون ریختن و ویران کردن
و بر صناعان آتش و بر کارها که ناگاه افتد و مرگ و کار بشتاب و دشمنی و
نحوس است زهره سرد و تر است و دلیلست بر زنان و مادگان و
خوب رویان و مخنثان و مطربان و بربط و خواندن غزل و عشق بازی و

وسعد خرد تنب عطارد امیزنده است با هر کوکبی که بیامیزد طبع وی گیرد و
هر برجی که باشد طبع ان برج وخداوندان برج گیرد و او ستاره هوایست با
را برانگیزاند ذلت کند بر دبیران وکاردانان و بازرگانان و بر حلتها وتجارت
وبیداری در کارها وتلطف ماس طبع وی افزودست اگر با سعدی باشد سعدست
از جهت انک سعادت او زیادت شود واگر با نحسی باشد نحس است از انک
نحوست او بیفزاید زحل طبع وی نقصان کردنست ونحس است اگر با سعدی
باشد هم نحس بود از ان جهت که از سعادت وی بکاهد واگر با نحس بود بدتر بود
باب چهارم در مشرقی ومغربی شدن کواکب از افتاب چون ستاره
پیش از افتاب براید ووقت صبح وبامداد بود که برآید او را مشرقی خوانند
وچون پس از غروب او را بینند وقت نماز شام او را مغربی خوانند بعد مغربی
بودن ستارگان بوی دو برج باشد یا کمتر چون میان ایشان وافتاب پیش از دو
برج بعد بود نه مشرقی باشند ونه مغربی وعطارد وزهره هر وقت که ایشان را
توان دید یا مشرقی باشند یا مغربی وماه را مشرقی ومغربی گویند باب پنجم
در معرفت بروج منقلبه وثابته وذو جسدین وفصول سال از جمله بروج دوازده
گانه را چهار برج منقلب خوانند از ان جهت که چون افتاب بدین برجها
اید روزگار بگردد واز فصلی بفصلی دیگر شود وچهار برج دیگر را ثابت خوانند زیرا
که در هر فصلی که باشد چون افتاب بدین برجها اید ان فصل برقرار خویش بماند
ومیانه وچهار برج دیگر را ذو جسدین خوانند زیرا که چون افتاب بدین برجها اید طبع هوا
اندکی بگردد واین فصل را بدان فصل دیگر در امیزد واز امتزاج الفصلین خوانند
وترتیب ایشان چنانست که از اول حمل تا اخر حوت یک برج منقلب است

ودیگر ثابت وسیم ذو جسدین وفصول سال از روش افتاب معلوم گردد وچون
افتاب باول نقطه حمل رسد سال بگردد وزمستان بهار بدل شود واز ین جهت
حمل منقلبست وچون بثور اید فصل بهار برقرار خویش بماند از ین جهت ثور را ثابت
گویند وچون بجوزا اید طبع هوا اندکی بگردد وبهار بتابستان در امیزد از ین سبب جوزا را
ذو جسدین خوانند وچون بسرطان اید بهار بتابستان بدل شود پس سرطان را منقلب
خوانند وچون باسد اید تابستان برقرار بماند ومیانه تابستان بود پس اسد را ثابت
خوانند وچون بسنبله اید باد خنک جهد وگرما اندکی کمتر شود وتابستان بپاییز
بیامیزد پس سنبله را ذو جسدین خوانند وچون افتاب بمیزان اید تابستان بخریف
بدل شود پس میزان را منقلب خوانند وچون بعقرب اید خزان برقرار خود بماند ومیانه
وی بود پس عقرب را ثابت خوانند وچون بقوس اید هوا سرد تر گردد وطبع خزان
بزمستان بیامیزد پس قوس را ذو جسدین خوانند وچون بجدی اید خزان بزمستان
بدل شود پس جدی را منقلب خوانند وچون بدلو اید زمستان برقرار بماند ومیانه وی
پس دلو را ثابت خوانند وچون بحوت اید سرما کم شود وفصل زمستان بهار در امیزد
پس حوت را ذو جسدین خوانند باب ششم در
معرفت طبایع بروج وخداوندان
شعبات بدانک از اول حمل
تا حوت یک برج گرم وخشک
بر طبع اتش ودوم سرد وخشک
بر طبع خاک وسیم گرم وتر بر طبع
هوا وچهارم سرد وتر بر طبع [illegible]

تا اخر پس

ازین بروج سه آتشی اند بر طبیعت صفرا و ایشانرا مثلثه آتشی خوانند و سه خاکی اند و
ایشانرا مثلثه خاکی خوانند بر طبیعت سودا و سه هوای اند بر طبیعت خون و ایشانرا
مثلثه هوایی خوانند و سه آبی اند بر طبیعت بلغم و ایشانرا مثلثه آبی خوانند و چون
این یادگیری این مثلثات در خاطر بماند حمل و اسد و قوس آتشی اند
جوزا و ده میزان و دلو بادی اند ثور و سنبله و جدی خاکیست سیاره
سرطان و عقرب و حوت آبیست و هر مثلثه در حد اوند اند از کواکب سیاره
که در طالعهای که روز اتفاق افتد یکی قوی تر بود و در طالعهای که شب
اتفاق افتد آن دیگر قوی تر بود و این هر دو شریکی بود که بروز و شب
بنگرد و خوانند مثلثه آتشی بروز آفتابست پس مشتری و بشب مشتری
پس آفتاب و شریک شان بروز و شب زحل است و خداوندان
مثلثه خاکی بروز زهره است پس ماه و شب ماه پس زهره و شریک
ایشان هر دو بروز و شب مریخ است خداوندان مثلثه هوایی در طالع روز
زحلست پس عطارد و در شب عطارد پس زحل و شریکشان بروز و
شب ماه است و خداوندان مثلثه آبی بروز زهره است پس مریخ
و شریکشان بروز و شب قمر

باب هفتم در معرفت بیوت و وبال

کواکب بدانک ازین دوازده برج که یاد کرده شد یکی خانه آفتابست
وان اسد است و یکی خانه قمر و آن سرطان است و هر دو در هیلوی یکدیگر اند
و اسد موافق آفتابست ازان جهة که گرم خشکست و آتشی و سرطان موافق
ماه است ازان سبب که سرد و ترست و آبی و باقی بروج هر دو برج
خانه کوکبست از کواکب خمسه اما زحل خانهای دی در مقابل خانهای

شمس و قمرست یکی دلو مقابل اسد و دیگر جدی مقابل سرطان و خانهای مشتری
که فلک دی زیر فلک زحل است در هیلوی خانه زحل است یکی قوس
دوم حوت و خانهای مریخ در هیلوی خانهای مشتری اند یکی حمل و دیگر عقرب
و خانهای زهره در هیلوی خانهای مریخ است یکی ثور و دیگر میزان و خانهای
عطارد در هیلوی خانهای زهره است یکی جوزا و دیگر سنبله و هر کوکب
که مقابل خانه خود بود آن کوکب در وبال بود و چون این دو دایره نظر کنی
معلوم شود والله اعلم بالصواب

باب هشتم در معرفت شرف

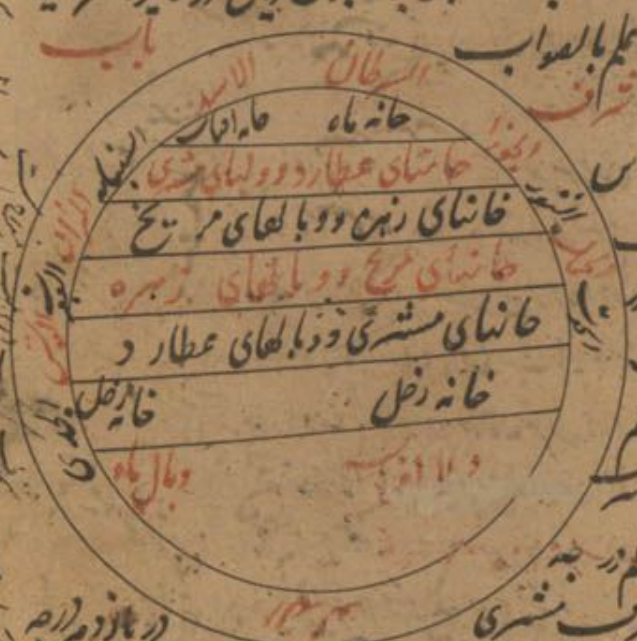

و هبوط کواکب و راس
و ذنب بدانک
شرف آفتاب در
نوزدهم درجه حمل است
و شرف ماه در سیم
درجه ثور است و شرف
زحل در بیست و یکم درجه
میزانست و شرف مشتری
سرطانست و شرف مریخ در بیست و هشتم درجه جدی است در پانزدهم درجه
و شرف زهره در بیست و هفتم درجه حوتست و شرف عطارد
پانزدهم درجه سنبله است و شرف راس در سی درجه جوزاست
و شرف ذنب در سیم درجه قوست و همه بروج شرف ستاره
است

الا آنکه قوت او آنگاه تمام باشد که بیش از درجه شرف باشد و روند
باشد بسوی درجه شرف و میان ستاره و درجه شرف ده درجه یا کمتر
بود و قوت تمامت آن وقت بود که ستاره در درجه شرف بود و مقابل
شرف را هبوط خوانند و صورت شرف و هبوط کواکب درین دایره معلوم بود

باب نهم در معرفت حدود کواکب

و فرح و ترح و غیر شان بدانکه اصحاب
نجوم در حدود مختلف اند و هر قومی را
حدود نوعی دیگرست اما در آن متفق
اند که برجی را پنج قسم مختلف بحسب
اند و هر قسمی را بکوکبی از کواکب خمسه
نسبت کرده و در قسمت حدود مشتری
را بجای آفتاب باز داشته و زهره را بجای ماه و
درست ترین حدود مصریانست و منجمان
درین اوزکار آنرا بکار می دارند و ما این
حدود را در جدولی بنویسیم تا چون منتهی
در آنجا نگرد بر وی آسان بود اما خیر
ستاره در اصطلاح منجمان آنست که
ستاره روزی بود و بالای زمین باشد و شب
زیر زمین و ستاره شبی بالای زمین و بروز زیر زمین
و چون باین مثال بود گویند فلان ستاره در خیر خویش است و این صفت قوتی بود

ستاره را همچنان که گویند در مثلثه خویش یا در خانه خویش اما این قوت کم از آن قوت باشد
اما فرح ستارگان آنست که عطارد در طالع بود و ماه در سیم طالع زهره در پنجم و مریخ در
ششم و آفتاب در نهم و مشتری در یازدهم پس هرگاه که ازین ستارگان یکی در خانه
بود آنکه گفتیم گویند که فلان ستاره در فرح است و این قوتی باشد و بر او متقابل
فرح ترح بود و بدان قدر که از فرح قوة باشد از ترح ضعف باشد و عطارد
ترح هفتم است که در مقابل طالع است و قمر را نهم همچنین تا آخر فی الجمله
فرح و ترح سعدین در مقابله هم است بر تبادل

ع	مشتری و	زاب	انسب	زهره	عطارد	مریخ	زحل
ا	زهره ح			عطارد	مشتری	زحل	مریخ
ب	عطارد ز			مشتری	زهره	مریخ	زحل
ج	مریخ ز			زهره	عطارد	مشتری	زحل
د	مشتری و			زهره	زحل	عطارد	مریخ
ه	عطارد			زهره	مشتری	مریخ	زحل
و	ل و			ی	ے	ه	خ
ز	ح			ه	ی	ے	ل
ح	ے			ه	ی	ل	خ
ط	ی			ے	ه	ل	خ
ی	ی ل			ه	ے	ح	ل
ا	ه			ے	ی	ح	ل

و فرح و سرطان در تقابل یکدیگر است و این جدول حدود است بقول
اهل مصر تا معلوم بود که چون کوکب در حد خویش بود قوی حال بود و همچنان
بعد آن خانه و بشرف و بیت فوق پیشتر از مثلثه نهند و تاثیر آن قوی تر گیرند

باب دهم در معرفت اتصالات

جایگاه قمر اندر تقویم هر روز بباید
نگریستن و جایگاه ستارگان پس هر آن که در برج سیم باشد از موضع کوکب
با دو برج است یازدهم بدانک در تسدیس وی است یعنی میان ایشان
دو برجست که سدس فلک باشد و هر آن که در برج چهارم باشد از موضع قمر
با کوکب دیگر یا در دهم بدانک تربیع وی یعنی میان ایشان سه برج اند که ربع
فلک باشد و هر آن کوکب که در نهم باشد یا در پنجم بدانک در تثلیث
وی است یعنی میان ایشان چهار برج است که ثلث فلک باشد
و هر آن کوکب که در یک برج منجم باشد از موضع کوکب در مقابله
وی باشند و چون دو کوکب در یک برج باشند همان درجه و دقیقه متقارنه
و قران گویند و چون کوکبی با آفتاب متقارنه کند احتراق گویند و چون
قمر با آفتاب متقارنه کند اجتماع گویند و چون کوکبی با راس یا با ذنب
متقارنه کند مجاسده گویند و چون در شکل حال کی تنگ معلوم شود
و هر گاه که میان قمر و کوکبی درجها اندک بود و در برج
کوکب باشد اندر درجه قمر بود قمر بوی متصل بود تا
آنک هر دو در یک دقیقه جمع شوند آنک در حقیقت
اتصال بود

باب دوازدهم در خانهای دوازده گانه

خانه اول را خانه نفس خوانند خانه دوم دلیل

کند بر افزودن و قوت یافتن و بدو گرفتن از چیزهای که موافق بود و این را خانه
مال و معیشت گویند و خانه برادران و خویشاوندان خانه سیم خانه برادران
و خواهران و خویشاوندان است و خانه سفرهای نزدیک و تحول از جایی
بجای خانه چهارم خانه پدر و جد و املاک و ضیاع و عواقب امور است
خانه پنجم دلیل بود بر تصرف کردن در کارها و این را خانه فرزندان و رسولان
و خبرها و هدیها گویند و خانه غله تنجم خانه ششم دلیل بود بر افتها و این را
خانه بیماری و آفت و خانه بندگان گویند خانه هفتم را خانه زنان و حیلتان
و همبازان گویند خانه هشتم دلیل بود بر نیست گشتن چیزها و باطل شدن
و این را خانه نکبت و ترس و خانه میراثها و مال قدیم و خانه مال زنان
گویند خانه نهم دلیل کند بر سفر و علم و دین و رای گویند و نیز خانه دهم را خانه
عمل و سلطان و خانه مادران گویند خانه یازدهم را خانه امید و سعادت و
برادر خواندگان و دوستان گویند خانه دوازدهم را خانه دشمنان و مخالفان
و بدبختی و زندان و غمها و فرومانده گان و چهارپایان گویند و صورت طالع
دوازده خانه برین شکل نویسند

گفت احوال این خانها چنان
دانند که هر وقت که خداوند یکی از این
خانها قوی حال باشد دلالت کند
بر قوت و سعادت آن چیزها
که دلیل است و اگر ستاره نحس
در وی بود یا خداوندش منحوس بود

یا در تثلیث و تسدیس همچنین و اگر ستاره نحس در وی یا خداوندش منحوس بود
دلالت کند بر ضعف آن چیز که تعلق بدان خانه دارد **باب**
دوازدهم در معرفت قوة و ضعف کواکب و سعادت و نحوست
ایشان سعادت و قوت ستاره آن باشد که بسعدی پیوندد و آن نظر مقبول
بود از موضعی که هر دو ستاره یا یکی از ایشان در خطی بود از خطط خویش
و نحوست ستارگان آن بود که ستاره نحس بوی نظر کند یا وی در اتصال
نحسی بود از نظری یا مقبول از تربیع یا مقابله یا قران و قوت ستارگان
از دو لونه بود بعضی ذاتی و بعضی عرضی قوة ذاتی آن بود که کوکب در خط
بود از آن خطها که یاد کردیم در خانه خویش یا در مثلثه یا در شرف یا در نیر
یا در حد یا در فرح و چون بر خلاف این باشد در وبال یا در هبوط یا در طرح
یا در جای غریب که هیچ حظ ندارد و درین حالات ضعیف باشد و
ضعف غربت ضعفی اندک بود و قوت عرضی آن بود که ستاره در
شکل طالع درین خانه بود که وتد خوانند و آن طالع است و دهم و هفتم و چهارم
یا بر آن خانه که مایل الوتد خوانند چون دوم و یازدهم و پنجم و ششم و قوی ترین
وتدی طالع است پس دهم پس هفتم پس چهارم و از مایل الوتد قوی ترین
یازدهم است پس پنجم پس نهم پس ششم پس سیم و دوازدهم را اعتبار
نکنند و چون خواهد که قوت بدن و عقل و رای بداند باید که طالع را
معتبر بدارد و قوتها ذاتی طلب کند و چون در رفعت و سلطنت
کوشد وتد دهم را معتبر دارد و قوت عرضی طلب باید کرد **قسم دوم**
از این رساله در آنکه در اختیارها چون کنند اول در دانستن معنی اختیار

و کیفیت آن دوم در اختیار کردن سرکاری بر ترتیب **باب اول در**
دانستن معنی اختیار و کیفیت آن اختیار ساعات وقتی کرده بود
موافق آن مقصود که پیش دارد یعنی طالع وقت و آن خانه که دلیل کند بر آن حاجت
قوی باشد و خداوندان خانه که دلیل مقصود بود متصل بود نه خداوند طالع اتصال مسدس
و چون اختیار موافق طالع وی بود از آن منفعتی زیادت نباشد مثلا اگر طالع
منحوس و اختیار مخالف وی بود از آن مضرت یابد و از آنجاست که دو کس
بیک اختیار ابتدای کاری کردند یکی از آن منفعت دهد و دیگری مضرت
یا آنکه هر دو در قبول این احوال بیکدیگر نزدیک باشند مثلا دو شخص بیک
اختیار و یک طالع بسفر روند یکی را راه برند و آن دیگر سلامت برود و در اختیار
صلاح قمر و طالع وقت و خداوندان خانه که قمر در آنجا بود نگاه باید داشت
و صلاح احوال آن ستاره که عرض بوی تعلق دارد و آن خانه که دلیل بر مقصود
کند نگاه دارد خانه که در آن کردن قوة زهره و صلاح خداوند خانه هفتم
که خانه زنان است و در تجارت طلب مال و خریدن و فروختن قوت
و سعادت مشتری که این چیز بوی تعلق دارد و صلاح خانه دوم که بیت
المال است نگه دارد و همچنین در اختیارهای دیگر و چنان کند که اوقات از مشاغل
خالی بود و اصل در اختیارهای جزوی صلاح قمر است و خداوند خانه وی و سرکاری
که مردم و طنفه خویش کند یا بعادت در آن اختیار حاجت نباشد و سرکاری
که خواهند که زود بر آید یا کاری که خواهند زود از آن انتقال کند بحسری دیگر باید
که موضع قمر و طالع وقت برجی منقلب بود و زود برین برج در انقلاب برج
سرطانست و باید که مسعود بود یا مکمل بحسر باشد و سرکاری که خواهند که بنگند

و با سر ان محدود چون صبغتنا و حرفتنا و حرند و دو وحت دران برج ذو جسدین اقتصاد
باید که کرد در هر کاری که از اثباتی خواهد و خواهد که دایم ماند دران اختیارات بر جهای
ثابت طلب باید کردن و ثابت ترین برجها اسد است و قمر در طالع دبع اقتصاد
نیک نباشد الا حرید و فروحت که چون مسعود بود باکی نباشد و در اختیارات
از نظر مسعود از تثلیث و تربیع و نظر نحوس از تثلیث و تسدیس باکی نباشد و چون
خداوند خانه عرض نحسی باشد او را در وتد نباید افکند ولیکن باید که در یازدهم بود یا نهم یا
بجم یا ساقط نباشد مثلا در حل در عمارت کردن و مریخ در صید و در سلاح ساختن الا
اگر استثنا در طلب نشر و فتنه انگیختن باشد و هر وقت که صلاح قمر نگاه توان داشت
در اختیاری جهد کند یا مشتری یا زهره هر کدام قوی حال بود در موضع خویش در طالع یا
دهم افکند **باب دوم در اختیارات** در ترتیب خانهای دوازده گانه
هر حالی از احوال مردم تعلق بخانه دارد از خانهای دوازده گانه و ما آنچه بیان جمهور
منجمان است بیان کنیم بر ترتیب انشاء الله تعالی **اختیاراتی** که تعلق بطالع دارد **جام**
شدن باید که قمر در خانهای مشتری یا مریخ بود **موی ستردن** باید که قمر در بروج
آبی بود نباید که در سنبله بود یا در برجی که موی دارند باید که قمر در بروج
آتشی بود و ناظر بآفتاب و مریخ یا از تثلیث و یا از تسدیس و متصل بود بکواکب سعد
نوردن و پوشیدن احتراز باید کردن از بودن قمر در بروج ثابت خاصه اسد و
از قران و از تثلیث و تربیع کواکب نحس و اتصال ستارگان سعد بسندیده است
خاصه زهره **اختیاراتی** که تعلق بخانه دوم دارد **خریدن** باید که قمر متصل باشد
بسعود از وتدی و جایگاه بسندیده و سهم السعاده در خانه مشتری بود و در وتد
فروختن باید که قمر منصرف بود از سعدی و متصل بود بسعدی دیگر و اگر متصل

بنحسی بود فروشنده را زیان ندارد و اما ممکن است که پشیمان شود **انباری کردن**
باید که قمر در برج ذو جسدین باشد و متصل بسعود و مقبول ایشان **فرستادن**
مال تجاره باید که قمر متصل بود بعطارد و مقبول از وی نظر سعدان و صلاح
خانه دوم و خداوندش و یازدهم و خداوندش نگاه باید داشت **اختیاراتی**
که تعلق بخانه سیم دارد **بر شتر نشستن** باید که قمر در برجی منقلب بود و بر ثلث
از تسدیس مریخ و مشتری ناظر **پیدا کردن کارها** باید که قمر در بروج منقلبه بود و
ناظر آفتاب و هر دو بطالع نظری بسندیده دارند و طالع و قمر از کسان دور نباشد و طالع
بسندیده است بودن قمر در تحت الشعاع و در حقیقت اجتماع نباشد
همچنین خداوندان طالع تحت الشعاع و نباید که شمس و قمر ناظر بوند در کارها
پوشیدن کارها اما اگر نحسی خواهد که پنهان شود باید که قمر از اجتماع منصرف
بود و منور در تحت الشعاع باشند تا ماه فوق الارض بود و بسعدی پیوندد
که تحت الارض باشد **نامه نوشتن** باید که قمر در بروج منقلب بود و متصل
بستاره که مکتوب الیه تعلق بوی دارد مثلا اگر بیاد شاهی نویسد متصل بآفتاب
و اگر تقاضی نویسد تعلق بمشتری و باید که مقبول بود **تحویل کردن** چون قمر
در خانه سیوم بود و خانه سوم و خداوندش مسعود بوند بسندیده بود **اختیاراتی**
که تعلق بخانه چهارم دارد **بنا نهادن** باید که قمر در برج ارضی بود متصل بستاره
که در شرف باشد یا برجی هوائی بود و عرض قمر شمالی بود و مشرق بود یا در خانه چهارم
باشد **ویران کردن** باید که قمر منصرف بود از سعدی و متصل بسعدی مشرقی
و قمر بالای زمین بود و بکوکبی بوندد که در زیر زمین بود و عرض قمر جنوبی و
افزاید و در خرابی قلاع باید که عرض در هبوط بود و از اوتاد ساقط و ضعیف

ومنحوس بود ضیاع خریدن باید که قمر در برجی ارضی بود متصل بسعدی
ومقبول بود یا بر تثلیث یا تسدیس زحل بود ومقبول بود وشاید که بمریخ
نظر دارد وباید که خانه چهارم وخداوندش مسعود بوند کاذرجوی کندن باید
که قمر در پنجم یا در سوم بود ودر برجی آبی متصل بزحل از تثلیث تا تسدیس
وزحل مستقیم ومشرقی بود وبرج آبی مسعود باشند درخت نشاندن
باید قمر در برج ثابت یا دو جسدین بود وطالع برجی ثابت بود وخداوندش
مشرقی باشد متصل بسعدان ومسعود در برجی هوایی باشد کشت کردن
باید که ماه در سرطان یا ثور باشد متصل بسعود
باشد وخداوندش مسعود اختیاراتی که تعلق بخانه نجم دارد
باید که قمر در برجی بر بود بر تثلیث آفتاب وطالع برجی نر
بود وخداوندش در برجی باشد ومسعود بود واوتاد همچنین شیر دادن باید
که قمر بر زهره متصل بود وزهره مستقیم واز نحوستها دور از شیر باز گرفتن
باید که قمر از نحوستها دور باشد واز تحت الشعاع هم ومتصل باشد بخداوندان
خانه که در آنجاست وخداوند طالع با خداوند برج که قمر در وی است
در برجی ارضی باشد کودک ملکت فرستادن باید که قمر در برجی باشد که
صورت آدمی دارد وآن برج هوایی است وسنبله واول قوس ودر تقابله
عطارد بود یا در اتصال وی وهر دو از نحوستها دور باشند وعطارد
ومشرقی بوند وخداوند خانه عطارد وقمر هر دو بدیشان ناظر باشند و
از مناحس پاک باشند اختیاراتی که تعلق بخانه ششم دارد علاج کردن باقی
وغیره باید که قمر در حمل وثور باشد واز مناحس دور وطالع یکی از آن دو

باشد وماه در تعصان بود ومسعود معالجه کردن بیمار باید که قمر در برجی بود بر طالع
طبیعت بیمار ومتصل بود بکوکبی همچنین بنظر سعد ختنه کردن باید که ماه در
زیادت بود در عقرب یا در میزان وبسعدی متصل بود مسهل خوردن
باید که قمر در برج آبی بود ومتصل بکوکبی که زیر زمین باشد نه در چهارم و
متصل بود بر زهره وسلبت مریخ روا بود ونباید که قران مشتری بود
که فعل دارو ضعیف کند معالجه چشم با سیوال باید که قمر در اتصال مشتری
وزهره بود وایشان بالای زمین باشند ختنه کردن گرامیست
نظر مریخ از هر جا که باشد وبودن قمر در عقرب وباید که ماه در تعصان بود
متصل بمشتری وزهره وچون در عقرب شود تسدیس وتثلیث مریخ
روا دارند ونظر زحل روا نبود فصد کردن مکروهست که قمر در جوزا
بود ودر حجامت نشاید که در اسد وثور بود وهمچنین در هر معالجه که در آن
آهن استعمال کنند نشاید که در آن برج بود که دلیل کند بر آن موضع که آن
بوی میرساند وباید که قمر در تعصان بود ومسعود بود وبتسدیس وتثلیث
مریخ روا باشد برده خریدن چون قمر در برجهای باشد که صورت آدمی دارند
وطالع هم یکی از آن برج بود وخداوندش از نحوستها دور بود وباید که خداوند
ششم بصاحب طالع پیوسته بود واوتاد از نحوس خالی بود بنده آزاد کردن
باید که ماه در زیادت بود ومتصل بود بسعدی مشرقی وطالع وخداوندش
مسعود باشند اختیاراتی که تعلق بخانه هفتم دارد نکاح کردن حذر باید
کرد از بودن قمر در ششم طالع وهفتم وبرج ثابته خاصه دلو ودر میزان نیک بود
وباید که قمر متصل بود بسعدی وزهره بود وباید که سعدان در جای نیک

باشند **ازین نشین** نیکست چون قمر در ثور و اسد و جوزا و سنبله باشد
و سنبله بکوراتشاید و باید که بزهره نظر دارد و زهره قوی حال بود و منحوس
نبود و حذر کند از بودن و نب در خانهٔ فرزندان **بمصاف رفتن** باید که ماه در
برج متقلب بود و طالع خانهای یکی از ستارگان علوی باشند و خانهٔ
مریخ درین باب قوی ترست و باید که قمر بمریخ بر تثلیث یا تسدیس
وی بود و خداوند طالع حال در برجی ثابت یا ذو جسدین باشد در طالع یا دهم
یا یازدهم و خداوند در طالع یا در دوم باشد یا معتول یا مقبل بکوکبی ساقط
که او را قبول نکند و نشاید که ماه در چهارم بود و کراهیت است که خداوند
دوم در هشتم باشد و پسندیده است که خداوند هشتم در دوم باشد و
باید که خداوند حال بر خداوند هشتم غالب بود و از وی قوی تر باشد
و باید که خداوندان خانهٔ صاحب طالع در انجاست قوی بود و مشتری
و نباید که خداوندان خانه که خداوند هشتم بود در انجاست قوی بود

گریختن جستن باید که قمر بدان کوکب که خداوند خانهٔ قمرست متصل بود
از تثلیث یا تسدیس و این کوکب بالای زمین بود منحوس بر زحل
اختیار آنی که تعلق بخانهٔ نهم دارد **سفر خشکی رفتن** باید که قمر در برج ارضی بود
و بر چهار متقلب در سفر موافق تر بود از ثوابت و باید که طالع و خداوند
طالع و نهم و خداوندش شمالی باشند از نحسان خاصه از مریخ و البته
نشاید که قمر در عقرب باشد **سفر دریا کردن** باید که قمر در برجهای آبی بود
و این برجها از نحوست دور باشند خاصه زحل و طالع و خداوندش و او تا
مسعود باشند **در شهر شدن** سعادت قمر و سعادت خداوند دوم نگاه

دارند

و باید دانست و باید که طالع مسعود باشد و خداوندش در جای نیک
باشد از صورت طالع و سهم السعاده در طالع باشد یا در دهم و صاحب طالع
بوی ناظر بود و خداوند دوم بالای زمین باشد و قمر بالای زمین باشد باید که
متصل بکوکبی بود که آن کوکب بالای زمین باشد و اگر خواهد که پنهان در
شهر شود باید که قمر از اجتماع منصرف بود و منفرد از تحت الشعاع بیرون
نیامده باشد و متصل بسعدی که در زیر زمین باشد نه در چهارم **اختیار آنی**
که تعلق بخانهٔ دهم دارد باید که قمر در خانهای مشتری باشد و طالع
هم خانهای مشتری باشد یا اسد یا عقرب و بعد ماه در وتد و خداوند دهم قوی
حال و مشتری مسعود و اعتاب مسعود بود و از نحوستها دور و خداوند خانهٔ
خداوند دهم طالع همچنین **گشادن علم** باید که قمر در برجی ذو جسدین باشد در
وتدی و متصل ستارهای سعد و در زیادت نور و طالع برجی ذو جسدین بود
مسعود بکواکب سعد و اگر خواهد که دری از آن از برای آنکس بسته نشود
باید که قمر در برجی ثابت بود در دوازدهم و ششم منحوس و همچنین طالع خداوندش
بستن علم باید که طالع و خداوندش و قمر و خداوند خانهٔ قمر در جایهای نیک
باشند و مستقیم و سریع السیر باشند و مشرقی و اگر یکی ازین سه سیاره بر تثلیث
آفتاب بود یا مریخ و معتول باشند بهتر بود **ابتدای خراج بستدن** باید که قمر در خانهای
زحل بود و بر زحل از تثلیث یا تسدیس و عاشر برجی ثابت بود باید
که قمر در برجی ثابت یا در ذو جسدین باشد بر تثلیث طالع یا تسدیس
و تربیع مشتری بود و طالع هم برجی ثابت یا ذو جسدین بود و خداوند بر تسدیس
و یا تثلیث وی و نزدیک اجتماع چون سعدی در طالع باشد نیک بود

طلب اعمال و سخن وقت استقبال چون سعدی و منعم بود و اگر بجای
و سعد نحسی بود زیان دارد **داد خواستن** باید که قمر در میان تربیع و مقابله
آفتاب باشد یعنی از تربیع گذشته بود و منور بمقابله نرسیده بود و قمر و
طالع از نحوس دور باشند و خداوند طالع در جای نیک بود و خداوند
منتهم بوی متصل بود و شهر السعادة در وتد دهم باشند **اختیار اتی** که تعلق
بخانه یازدهم دارد **طلب دوستی کردن و تبدل آن** باید که قمر در برجی ثابت
بود و از نحوست خالی و خداوند یازدهم بطالع ناظر یا متصل بود بخداوند
طالع از تثلیث یا تسدیس و قمر متصل بود یا کوکبی که دلالت کند
بر جنس آن دوست از مردمان مثلا اگر زنی باشد متصل بزهره و
اگر کودکی باشد بعطارد و اگر پیری باشد بزحل و اگر قاضی بود بمشتری و
اگر ترکی بود بمریخ **اختیار اتی** که بخانه دوازدهم تعلق دارد **بیمار بای جستن**
باید که قمر در برجی ثابت بود الا دلو و عقرب و طالع برجی دو جسدین باشد
و قمر متصل بسعدی مستقیم مشرقی بود **شکار کردن صحرا** باید که قمر در برجی ذو جسدین
باشد و طالع بحسن و خداوند طالع بمحل مسعود و قوی باشد و خداوند منتهم
را سیر در نقصان باشد و در بابلی الوند باشد و قمر از مریخ منصرف بود
و مریخ در جای نیک باشد از صورت طالع و خداوند خانه قمر ناظر
بود بوی و مکروه است که قمر خالی السیر بود یا در برجی منقلب باشد و خداوند
خانه از وی ساقط باشد و اتصالش بزحل بود **شکار کردن در آب** باید که
طالع برجی دو جسدین بود خز از حوت و خداوند حوت در برجی آبی بود و بخداوند
خانه نظر دارد و قمر در زیادت نور بود و مکروه است که خالی السیر باشد و اتصال

بمریخ بود یا طالع برجی آبی والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب
وصلی الله علی محمد واله اجمعین تمت

نوروز الحمزه — زنج هوا بده زاج

محرم صفر — ربیع الاول ربیع الآخر — جمادی الاولی جمادی الآخر

رجب شعبان — رمضان شوال ذوالقعده

ذوالحجه — کتبت هذه الحروف والحساب تاریخ سنه تمام وسبعمایه

مُسودّه

مرجع تخصصی دانلود
کتابهای خطی، کتابهای
چاپ سنگی،
نسخه‌های خطی نایاب
و کمیاب

www.nosakh.sellfile.ir